

**ECCLESIASTICAE || DISCIPLINÆ || LIBRI SEX: || DE
CANONICA ET MO- || nastica Disciplina collapsa
restau- || randa, pristinoque nitori || restituenda. ||**

Schulting, Cornelius

Coloniae Agrippinae, 1599

VD16 ZV 14233

12. Varia & Miscellanea de Disciplina ex dece[m] grauißimis auctorum scriptis & diuersis libris & tractatibus nostro argumento subseruentibus, ac primo ex 3. lib. Rhenati Choppini IC. de sacra ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63372)

vix ferunt rigorem veterum Canonum vt ex Pontificali Coloniensi supra allegaui. ira & benignitas inter se temperanda & condienda sunt. vide supra lib. 1. c. 20. totum locum allegatum ex Pontificali Coloniensi. Vita Ignatij Laiolæ lib. 5. ca. 7. docet insigni proposito exemplo seueritatem cū benignitate coniungendam. Deinde adulti separandi, vt ex eo dolore resipiscant, iuuenes verò non separandi ne fiant contemptores disciplinæ. Socrates li. 4. c. 23. in vita Sancti Arsenij. formam & modum Disciplinæ pulchrè & eleganter vide apud Gratianum in Decretis per totam Distinctionem 45.

CAPVT XII.

Varia & Miscellanea quedam de Disciplina.

Renatus Choppinus Andegauus I. C. & in Curia Gallica Aduocatus lib. 2. de Sacra Politia cap. vel tit. 1. de Pontificia Iurisdictione §. 1. doctre Ecclesiasticum Imperium à regali adiuuari & §. ultimo 22. Communi ope prælatorum ac Principum Reipub. statum conseruari ostendit. idem libri 2. titulo 2. §. 9. De Visitatione Dicecesis per Episcopum & Archidiaconum. & §. 11. & 12. 13. Quæ nam sint crimina purè Pontificiæ correctionis. mox idem libri 2. titulo 3. §. 2. Metuendas esse Pontificum excommunicationes. §. 3. Iudicati non solum nomine à censuris Ecclesiasticis non esse inchoandum. §. 5. 6. 7. 8. Cistercienses, Cluniacenses, Præmonstratenses exemptos esse à potestate Episcopali. §. 9. 10. Nummariam mulctam ab Ecclesiasti-

clefiastico Iudice reis purè simpliciterque infligi
 non posse §. 11. Pontificio Iudici Criminum reos
 torquere ius esse §. 12. Quo poenariū genere reo-
 rum corpora plectantur in Curia Ecclesiastica §.
 14. 15. Procuratio Politicæ Ecclesiasticæ penes Re-
 ges ac Principes §. 16. 17. De sacerdotum Degrada-
 tione §. 18. Detrusionis in Monasterium poena
 §. 19. 20. 21. 22. Monastica vitæ professio per varios
 terrarum Principes. Libr. 2. tit. 4. §. 1. De assertore
 publicæ Disciplinæ tutelarium formula ex ap-
 pellatione abusus ergo concepta, quam Cicero
 vocat euerriculum omnium maliciarū quod ea
 scilicet omnes fraudes è vita mortalium euerrā-
 tur. & §. penult. eiusdem tit. 4. nempe 28. In cor-
 rectione morum sententiæ executionem appel-
 latione ex abusu non differri. Hoc casu edixit Re-
 gia Ordinatio Francica, Anno 1593. & anno 1571.
 modificata in Parlamento Parisiensi, callidum
 appellationis per fugium rei iudicatę executio-
 ni impedimento esse non debere. Quin Francica
 hæc Constitutio è medijs Pontificiæ legis fonti-
 bus hausta videri possit, idem dictante Alexandro
 3. capit. ad nostram: De appellationibus & Inno-
 centio 3. in Corcilio generali cap. irrefragabili.
 De officio Ordinarij. eodem vergit sanctio Allo-
 brogica, ne appellationis obtentu, quæ abusus
 ergo fit. interposita Ecclesiastica morum Censu-
 ra correctioque vinculum Ecclesiasticæ Discip-
 linæ retardetur sicuti forensibus Sabaudicæ legibus
 continetur. In titulo de Prouocat. onibus ex abu-
 su Articulo 1. Reliquis porro casibus appellatio-
 nis auxilium, præsertim, quæ ex abusus formula

fit concepta, fauorabiliter amplectuntur nostrates magistratus Iure communi à correctione non appellatur, nisi corrector modum prætergressus sit, cap. reprehensibilis. De appellationibus. Idé lib. 2. titulo 6. §. 15. 16. Sacræ Politicæ curam à regū Principumque officio non abhorrere. & de eodem argumento tractat copiosè initio libri primi de sacra Politia: De mutuis Ecclesiasticæ & Regiæ potestatis officijs in *ὑποθεσία*, & in Præfatione tam ad lectorem, quam ad regem Galliarum & hoc lib. 2. cap. 6. §. 18. 19. De publica honorum præminencia inter Abbates & Canonicos Cathedralis Ecclesiæ. Libri 2. Titulo 7. §. 8. 9. Variæ Cœnobia legi Diocesanæ Episcoporum eximi §. 10. 11. Moderati sumptus Visitanti Diocesano præstandi. §. 12. An Diocesanorum ius Visitacionis & Procuracionis præscribi possit ab Ecclesiasticis Episcopo inferioribus. §. 13. 14. Cœnobia quædam à Visitacione Censuraque Episcopi libera. §. 16. Cœnobiolorum Visitaciones & reformatiões ex mandato regionum magistratuum. §. 27. Quanta Regij cum Ecclesiastico imperio affinitas & confociatio. §. 29. De Angliæ Statutis Ecclesiasticis.

Libri 2. titulo octauo de Cœnobiarcha seu Regulari Monachorum præfectura. §. 1. Ciuilis Politicæ in Monachos vt in seculares clericos æqua potestas. §. 2. Generali Iacobinorum Magistro nõ licere patria & finibus vni eorum interdiceret. §. 6. Quantum à clericis monachi olim distarent. §. 13. Priorem Commendatarium in Monachos correctio-

rectionem non vti. §. 22. De Monachorum Visita-
 ne & Monasteriorum per prælatos Diocesanos. §.
 23. 24. De Abbatis in Monachos iurisdictione seu
 coercitione. §. 25. 26. 27. 28. Coenobiorum reforma-
 tio facienda per superiores Ecclesiæ præfectos. §.
 29. 30. Eandem Reformationem auctoritate Ma-
 gistratus sæpiusculè promoueri. Libri 3. Sacræ Po-
 litix tit. 2. §. 20. In auaritiam clericorum. Lib. 3. tit.
 4. §. 24. Aduersus laicos diuinum turbantes officium
 in foro laico agendum esse. lib. 3. tit. 6. §. 10.
 II. De temporali dominio & potestate Prælatorū
 §. 4. Quanta Principi cura incumbat in rerum Ec-
 clesiæ tuitionem. §. 13. De Syndicis Ecclesiæ §. 14.
 In morū corruptelam præsentis ætatis. §. 21. Prin-
 cipum officium in iuribus Ecclesiasticis conser-
 uandis.

Libri I. Ecclesiasticæ Politix de singularibus
 priuati cuiusq; moribus Politicis probandis ad
 sacri ministerij functionem Ciuili magistratu ad-
 iutore retinetur Catholicæ Disciplinæ neruus in
 rebus externis quia magistratus est lex animata
 & minister Dei. Est enim anima Christianæ Rei-
 publicæ nil aliud, quam Politia, tãtam in ea vim
 obtinens, quantam habet in corpore prudentia.
 Id quod generatim expressum videtur ab Isocra-
 te in Panegyrico *ἔστι γὰρ ψύχη πόλεως οὐδὲν ἄλ-
 λο ἢ πολιτεία, τοσαύτην ἔχουσα δύναμιμ ὅσπερ ἐν
 σωματι φρόνησις*, id est, anima Ciuitatis nil
 aliud quam Politia tantam in ea vim habens,
 quantam in corpore prudentia. Libri I. titulo o-
 ctauo. §. 20. De Ecclesiæ Patribus, qui necdum
 ini-

iniitiati, ad summas ipsius Ecclesiæ dignitates v-
 no gradu sunt euecti. §. 21-22. Variorum Archidia-
 conorum potestas & prærogatiua Archidiaconos
 B. Clemens in epistolis & Euaristus vocarunt o-
 culos Episcoporum cap. Diaconi 73. distinct. eos
 Diaconos laudibus vesit Hieronymus ad Rusticū.
 Carnutensis Archidiaconus ab Innocentio 3. ce-
 lebratur sacrorū procurator & Ecclesiasticæ Di-
 sciplinæ censor. In Decretalibus libr. 1. tit. 27. De
 officio Custodis. His tribus Archidiacono, Archi-
 præbytero & Custode munitur Ecclesiastica di-
 sciplina c. 2. eodem: tit. 27. Galeni libellus, quem
 admodum quis animi sui affectus corrigere possit
 Helmæstadij apud Iacobum Lucium in 4. editus
 est, & ad materiam de Disciplina pertinet.
 Ad argumentum de Disciplina Ecclesiastica spe-
 ctant quoque duo libri præstantissimi Alphonsi
 de Castro de Potestate Legis pœnalis. etenim quid
 est aliud Disciplina Ecclesiastica, quam pœnalis
 delictorum coercitio autoritate potestatis Ec-
 clesiasticæ facta. vnde Alphonsus à Castro pulchrè
 ait in præfatione istorum librorum si pœnarum
 terroribus non coerceantur homines à legum
 transgressione, nimia licentia & impunitate ruēt
 in omnia scelera. quoniam sublata legum & di-
 sciplinæ potestate multò debilior & vilior pa-
 tria erit, quam si omnes illius muri ad terrā pro-
 sternerentur, & omnia tormenta bellica, quibus
 omnes suos hostes à se propellere possent, proti-
 nus confringerentur. Quoniam nisi leges vires
 habeant, quibus homines ad bonnm impellere
 & à malo valeant auertere & deterrere, tantò pa-
 tria

tria erit hostibus peioribus peruia, quanto peiores hostes sunt vitia, quæ animum iugilant, quam alij, qui etsi corpus occidere possint, animæ autē ne tantillum incommodate valeant. Sunt enim leges præsertim pœnales, quæ potissimum patriam custodiunt. sunt muri ciuitatum, in quibus totum illarum præsidium constitutum est. sunt tormenta bellica, quorum terrifico tonitruo vitia, quæ, vt dixi, plusquam mille alij hostes, ciuitatibus nocere possunt, longissimè ab eis repelluntur. Multa præclara de Disciplina Ecclesiastica continet Archiepiscopale Bononiense Cardinalis Gabrielis Paloeotti Parte 1. per cap. 19. De officijs & partibus Episcoporum in exercenda Disciplina, in Parte 2. De Clausura Monialium in Parte 3. De Pœnitentijs, De congregationibus casuum conscientie. In Parte 4. De Scrutinio in Synhodo Diocesana habendo pulchrè & latè sunt 77. Interrogationes in 6. capitibus. & in Concilio Provinciali Bononiensi 1. de Visitatione, De examine. De Monialibus. De congregationibus habendis singulis mensibus ad promouendam Ecclesiasticam Disciplinam, De Residencia per octo cap. De Visitatione per 4. cap. rursus de Scrutinio septem puncta, rursus de Monialibus 24. puncta, & inter alia puncta De Disciplina Monialium & Clausura, & in eadem Parte Quarta de Reformatione Concubinariorum. In Parte Quinta Congregatio pro Disciplina Monialium, Congregatio pro Visitatione, Congregatio pro rebus hospitalium. Congregatio pro Conuertitis & alijs locis pijs Congregatio Archipresbyterorū Dioceseos

ceseos

celesios Bononiensis, Congregatio Visitatorum Ecclesie & aliorum piorum locorum. Congregatio regiminis Conuictorum Seminarij. Congregatio regiminis Catechumenorum. Congregatio pro regimine hospitalis infantum expositorum. Variæ Confraternitatis laicorum ad reformationem & Disciplinam spectantes.

In Seminario Bononiensi de Morum Disciplina. Formula & modus viuendi Conuictorum Seminarij. Regulæ à Conuictoribus seminarij obseruandæ, & in Statutis Societatis perseuerantiæ agitur de disciplina & forma exercitiorum Congregationis Oratorij. in parte 6. Archiepiscopalis Bononiensis de rebus tribunalis Archiepiscopalis ad Reformationem pertinentibus, De Visitationibus ciuitatis & Diocæsis, De Monasterijs sanctimonialium, De Poenitentiarijs, De Visitationibus hospitalium, De confraternitatibus spiritualibus laicorum, Congregatio Reformationis ad sanctimonialia spectantis ubi ponuntur 12. Licentiæ pro 12. personis diuersis, quæ ad crates seu adloquutoria accedere poterunt & alia 6. Licentiæ pro ijs, qui vrgente necessitate erunt intra claustra monasteriorum admittendi, & in Congregatione Oeconomix Mensæ Archiepiscopalis, quæ sint curanda ab Oeconomis circa officium præfecti Domus & Disciplinam familiæ Archiepiscopalis denuò de Visitatione Summarium eorum, quæ ad Visitationem pertinent, summarium eorum, quæ ad Visitationem ab Archiepiscopalis ministris faciendam pertinent, & præcipuè de generali Visitatore, De Decretis Visitationum executioni mandan-

mandandis, De Vicarijs Foraneis. In Parte 6. & vltima quidecim habentur Orationes Cardinalis Palæotti disciplinales ad reformationē & emendationem diuersorum Statuum Mundi spectantes. In hoc prænominato pulcherrimo vtilissimoque opere continetur vera praxis gubernandæ & administrandæ Ecclesiæ iuxta decreta Concilij Tridentini. legito Partitiones Iuris Canonici seu Methodum D. Gregorij Tholosani de hoc argumento, & Anthonij Cucchi Pandectas Iuris Canonici. Adde his Acta Mediolanensis Ecclesiæ sub Carolo Borromæo in 3. Partes diuisa, vt refert Possevinus in Bibliotheca selecta libro quarto, capite vigesimo. Prima pars continet Acta quinque Conciliorum Prouincialium. Secunda pars complectitur octo Diocæsanis Synhodos & Instructiones varias nempe 20. in specie 1. fabricæ ac supellectilis Ecclesiasticæ. 2. prædicationis verbi Dei. 3. Oblatorum S. Ambrosij. 4. pro Confessarijs. 5. pro administratione Eucharistiæ. 6. pro Sacramento Confirmationis 7. pro initiandis Sacramento Ordinis. 8. pro celebratione Officiorum pro mortuis. 9. pro solennibus Processionibus. 10. pro Litanij triduanis. 11. pro solenni Processione Corporis Domini. 12. pro oratione 40. horarum. 13. pro oratione sine intermissione. 14. pro benedictione ædium. 15. Pro celebratione Iubilæi Anni sancti. 16. Ceremoniarum ad vsum sacerdotum pro Missæ sacrificio. 17. pro vsu notitiæ Status Cleri. 18. Ad vsum conficiendi Status animarum. 19. Ad vsum Vicariorum foraneorum. 20. Regulæ Congregationum
fora-

foraneorum. Tertia Pars comprehendit Literas
 Pastorales 1. in genere literas Pastorales. 2. in spe-
 cie de Oratione Vespertina & ordine ipsius in-
 stitutæ 3. De oratione sine intermissione & ordi-
 ne eiusdem. 4. de Supplicatione & Oratione pu-
 blica. 5. de Aduentu. 6. De Septuagesima. 7. de Ju-
 bilæo Anni Sancti. 8. Literas Pontificias de Jubi-
 læo Anni sancti concessas Ciuitati & Diocæsâ Me-
 diolanensi. 9. Instructiones & Regulas ad vsum
 Iubilæi sanctè celebrandi cum literis Pastoralibus
 eiusdem generis 10. Literas Pastorales. 11. De
 septem Basilicis Stat onalibus instar vrbs Romæ.
 12. De gratiarum actione pro 7. Stationalibus Ec-
 clesijs concessis. 13. Indulgentias certis Ecclesijs
 Stationalibus Mediolan' concessas instar Basili-
 cæ vrbs Romæ. 14. Ecclesias Stationales viris se-
 paratim constitutas à foeminis. 15. Monitiones Pa-
 storales impendente pestis periculo. 16. Indictio-
 nem Supplicationum, ieiuniorum, pestis tempo-
 re, & librum precum in pestilentia. 17. Literas Pa-
 storales de Mendicis in vnum locum cogendis.
 18. De Pietatis Deuotionisque exercitationibus
 Quarantana tempore & Literas Pastorales de
 Quarantana. 19. Literas Pastorales de asperfione
 aquæ sanctæ & ædium benedictione. 20. Instru-
 ctiones ad vsum benedictionis ædium. 21. Literas
 Pastorales de barba radenda. 22. Literas Pastora-
 les de Visitatione Cleri & populi ac de præpara-
 tione. 23. Literas de ijs. qui vestes contagiosas sur-
 ripuerint. 24. Literas Pontificias de Indulgentia
 populo Mediolanensi concessas. 25. Literas Pasto-
 rales de trib. solennibus Processionibus voti pu-
 blici

blici causa. 26. Literas Pastorales de solenni Offi-
 cio pijsque suffragijs pro defunctis tempore pe-
 stis. 27. Librum Monitionum Pastoralium ad po-
 pulum Mediolanensem. 28. Literas Pastorales de
 Processionibus solennibus pro gratiarum actio-
 ne peste extincta. 29. Literas Pastorales de obitu
 Serenissimi regis filij. 30. Literas Pastorales plen-
 as paternæ obiurgationis & cohortationis ad
 tollendas morum corruptelas. 31. Literas Pastora-
 les de translatione sacrarum reliquiarum. 32. Li-
 teras Pastorales de Translatione sacræ Imaginis
 D. Mariæ virginis & Sermonem Cardi. & Archie-
 piscopi Borromæi in exequijs serenissimæ reginæ
 Hispaniarum. 33. Regulas Confratriarum. 34. Pro-
 rogationem Synhodi Diocæsanae & Prouincialis.
 35. Indictionem trium synhodorum Diocæsana-
 rum. 36. Prerogationes synhodorum Diocæsana-
 rum. 37. Edictum de Visitatione. 38. Edictum con-
 tra Concubinarios. 39. De clericis habitum cleri-
 calem non induentibus. 40. De residentia. 41. De
 hæreticis hæresumve nomine suspectis. 42. De fe-
 storum dierum cultu. 43. De sacrosanctis Ecclesijs
 44. Literas Monitionum de Dominica I. Quadra-
 gesimæ. 45. Edictum & Decretum de Dominica I.
 Quadragesimæ. 46. Edictum de obseruantia Qua-
 dragesimæ. 47. Edictum de Bibliopolis & impres-
 soribus. 48. Edictum de Ordinatione. 49. Varias
 formulas administrandæ Ecclesiæ. Meminerint
 Episcopi, Nuncij Apostolici & sacerdotes paro-
 chi, vt tanquam ex locuplete penu quæ ad praxin
 Episcopalem & parochialem pertinent, hinc ex-
 cerpant & colligant, & capita præcedentia in

H h h

vsum

vsum transferant. Hæc triplicia Acta Mediola-
 nensis Ecclesiæ per Carolû Borromæum Medio-
 lanensem Episcopum vsurpata in suæ Ecclesiæ
 administratione & edita, sunt similia & affinia
 in pluribus magno Archiepiscopali Bononiensi
 in quo agitur de Bononiensis Ecclesiæ administra-
 tione per Cardin. Gabrielem Paloeottum. Ex-
 trisque licet perspicere quam foelices sint popu-
 li Cethim, qui tales nacti sunt Episcopos & Eccle-
 siarum gubernatores. Præstantissimum remediû
 Disciplinæ & iuuandarum Paræciarum efficax &
 commoda ratio vt securis ad radicem arboris
 ponatur & per viam poli tentandum, ait Possen-
 uinus li. 4. Bibliothecæ selectæ cap. 18. vt ipsi quo-
 que Præfecti colla submittant virgæ Pastoralis, cû
 conscientiæ hominum & animi sint quodâmodo
 agri animati teste Clemente Alexâdrino in ipas
 conscientias oratione, ieiunijs, cohortationibus,
 confessionibus absolutionibus, blanditijs inte-
 rius penetrandum erit. Possenuinus lib. 3. Biblio-
 thecæ Selectæ cap. 21. enumerat elenchum aucto-
 rum, qui scripsere de varijs Statibus hominum.
 Quotquot autem Officia & mores Statuum ex-
 plicarunt; ijdem Disciplinam etiam vniuscuius-
 que ordinis exposuerunt. De Statibus autem plu-
 res quam quinquaginta diuersos auctores reci-
 tat. Quin & illi scriptores, qui Summas Casuum
 Conscientiæ nobis reliquerunt ad argumentum
 de Disciplina Pœnitentiæ spectant. tales recen-
 set Possenuinus. lib. 3. Bibliothecæ Selectæ capite
 22. penè septuaginta. Nec abhorrent ab instituto
 & proposito nostro Isidori libellus & Docto-

ris Michaelis Thomafij de ratione habendarum
Synhodorum. Alexander Farra. in Zoroastro seu
de Dei Regno, Hieronymus Romanus de Repub.
Christiana in 4. libris. Lensæus Belliolanus ait
Disciplinam veteres Patres vocasse gubernacu-
lum in tempestate Ecclesiæ vt supra in Cypriano
& Leone audiuius.

De solerti & vigilantia studio restituen-
dæ Ecclesiasticæ disciplinæ Gennadij Constanti-
nopolitani Episcopi admirabile & memorabile
admodum exemplum refert Cæsar Baronius to.
6. Annalium Ecclesiasticorum fol. 243. ad annum
Christi 459. de clerico Ecclesiæ S. Eleutherij Mar-
tyris. qui cum nec increpatiõibus nec paternis fla-
gellis emendari potuisset, accusauit eundem coram
Martyre Eleutherio, vt ipse eum corrigeret aut
præcideret, hinc in crastinum mortuus inuentus
est scelerum opifex. Charisius teste Sophronio in
Prato Spirituali cap. 145. & Nicephoro libr. 15. ca-
pité 23. Theodoro Collectore libro primo. Refe-
runtur & spectant propriè ad nostrum argumen-
tum de Disciplina libr. 8. Thomæ Bozij contra
impios Politicos in quibus philologus ex varia
lectione ex omni genere literarum & historia-
rum hoc argumentum versat, quod videlicet fœ-
licitas Ecclesiæ & omnium Rerum publicarum,
regnorum & monarchiarum dependeat à Disci-
plina virtutum omnium & veræ coniunctæ Ca-
tholicæ religionis. illosque, qui disciplinam vir-
tutum excoluerunt & veram vnicam religionem
obseruarunt semper floruisse & temporalibus bo-
nis etiam abundasse, contra qui honesta virtutum

Disciplina neglecta atque contempta & concu-
cata Orthodoxa religione hæresibus adhæserunt,
aut eas propugnarunt. à Deo fuisse punitos in ma-
gnas calamitates & miserias coniectos, & ad ex-
tremas angustias fuisse redactos. percurrit in hoc
vtilissimo argumêto omnes partes philosophia,
omnes facultates, omnes scientias, omnes monar-
chias, omnes historias Hebræorum & Biblicas, vt
nihil amplius in hac materia possit desiderari. an-
tequam hi lihri octo fuissent editi & ad manus
meas peruenissent, deprehendi postea meam ra-
tionem & methodû tractandi de Disciplina con-
sentire cum ordine & via Bozj, quæ res non exi-
guam mihi attulit voluptatem, meas videlicet
meditationes cum tanti viri contemplationibus
congruere sine præuia inter nos collatione mu-
tua aut librorum vtriusque præcurrente lectio-
ne. Ad nostrum hoc argumentum quoque perti-
nent Reuerend. P. Petri Azor de Casibus Consci-
entiæ tres Partes Coloniae Anno D. 1598. excusæ a-
pud viduam Gymnici, & Tractatus amplissimus
de Censuris Ecclesiasticis Venetijs auctore Bar-
tholomæo Vgolino Anno 95. & Scrutinium sacer-
dotale siue modus examinandi tam in Visitatione
Episcopali, quam in Ordinum susceptione à Re-
uerendo D. Fabio Incarnato in duas partes diui-
sum. Venetijs in 8. Pastorale Romanum Antuer-
piæ apud Ioannem in 4. omnia hæc Anno 98. Tra-
ctatus de Irregularitatibus & impedimentis or-
dinum, officiorum & beneficiorum & Censuris
Ecclesiasticis, & Dispensationibus super eis. Pau-
lo Borgaso Feltrensi Episcopo Nemosiense Ger-
bernæ.

bernatore generali ac prolegato in Thufcia I. V. C. acutissimo auctore. Venetijs ann. 1574. & Summa Catholicæ fidei Apostolicæ Doctrinæ & Ecclesiasticæ Disciplinæ nec non totius Iuris Canonici à Reuerendo P. F. Petro Crespetio Cælestino Parisiensi asserta Anno D. 1598. Per singula vocabula alphabetico ordine omnia tam ad Disciplinam Ecclesiasticam pertinentia, quam ad Apostolicam fidem & doctrinam præcipua religionis Christianæ capita ab origine Euangelij per successionem ad Augustini & Gregorij Magni ætatē persequitur, sedulò illis etiam annotatis, quæ ad mores Ecclesiasticos & ad Disciplinam conseruandam, & ex veteri ritu retinendā spectare noscebantur. Huc quoque ad nostrum institutum refertur Enchiridion de Censuris, Excommunicatiōe, Suspensione, Interdicto & Priuilegiatis non modò vtile ijs, qui curam animarum administrāt, sed ijs etiam, qui iudicia in foro Ecclesiastico exercent auctore F. Foeliciano Episcopo Scalensi. Engelstadij Anno Domini 1583. Huius etiam argumenti sunt Constitutiones & Decreta. Sex Synhodorū prouincialium Mediolanensium quas habuit Cardinalis & Archiepisc. Mediolanensis Borromæus vno volumine sex libris distinctæ, Venetijs Anno Domini 1596. editæ per collectorem & digestorem Reuerendum Præsbyterum Dominicum Zucchinettum à Suna Verbanū lacus Noruariensis Diocæsis. Libri i. tituli sunt 57. De Professione fidei & eius tuendæ cura. i. pag. De hæreticis hæresumve nomine suspectis p. 4. De sanctæ Inquisitionis officio. pag. 3. 6. De Iudæis. pag. 7. De

Cingarijs 10. De editione & usu sacrorum librorum ac Indice librorum prohibitorum deq; impressoribus & Bibliopolis. 11. De abutentibus sacra scriptura 13. De Ludi. magistris. De fidei initijs à Parocho tradendis & scholis Doctrinæ Christianæ 15. De Præbenda Theologica. 17. De prædicatione verbi Dei sacrifq; concionibus 18. De Concionatoribus siue Episcopi siue Parochi siue alij quicunq; sint etiã Regulares 21. De examine Concionatorum & sacra scripturæ interpretu 25. De cultu sanctorum 27. De sanctorum reliquiarum veneratione & custodia 27. De Miraculis nouis nouisq; reliquijs 33. De Imaginibus sacris & prophanis deq; Pictoribus & scriptorib. 34. De Imagine sanctæ crucis & pilis structilib. in vijs publicis constituendis 36. De Indulgentijs 37. De actionibus & representationibus sacris 39. de Magicis artibus, veneficijs, Diuinationibus prohibitis 39. De superstitionibus 40. De Blasphemia 40. De festorum dierum cultu. 41. De Clericorum ad festorum dierum celebritates conuentu 49. De obseruandis à Christi fidelibus in Aduentu, Septuagesima, Sexagesima, Quinquagesima, Quadragesima 47. De Oratione 52. De religiosis peregrinationibus 55. De votis consuetudinibus pijs institutis 57.

Tituli 2. libr. 22.

De Sacramentis in genere & Sacramentalibus pag. 59. De Sacramento Baptismi pag. 741. De Baptisterio, vasis, instrumentisq; & alijs ad baptizandi usum spectantibus 8. De Sacramento Confirmationis 94. De Sacramento Eucharistiæ videlicet de

cet de eius custodia, vasisq; & instrumentis ei vsui
 oportunis cum eorundem formis 98. De sanctæ
 Eucharistiæ in Ecclesiam administratione & sum-
 ptione 110. De vasis instrumētisq; ad sacra Eucha-
 ristia in Ecclesia administrandæ vsum cum eorū-
 dem formis 117. De sancta Eucharistia ad ægrotos
 deferenda, indulgentiaq; publicanda 118. De va-
 sis instrumētisq; ad sacram Eucharistiam deuotè
 ægrotis deferendam cum eorundē formis 123. De
 S. Sacramento Processionaliter deferendū neces-
 sarijs cum eorundem formulis 127. De Oratione
 Quadraginta horarum & Sanct. Sacramenti as-
 seruatione feria 5. in Coena Dom. 189. De vasis &
 instrumentis exponendæ sacra Eucharistiæ vsui
 pro oratione 15. horar. necessarijs cum eorundem
 formulis 134. De Sacramento Pœnitentiæ 134. De
 Pœnitentario & eius examine 140. De Confessa-
 rio 140. De Confessionali. De Confessarij exami-
 ne 151. De Sacramento extreme Vnctionis 153. De
 vasis ac instrumentis ad extreme vnctionis sacra-
 mentum decenter ministrandum necessarijs cum
 eorundem formulis 158. De Sacramentis Ordinis
 sacra ordinatione, ordinandorum examine &
 examinerum officio 158. De seminario cleri-
 corum 188.

Libri 3. Tituli 15.

De Beneficiorum collatione & prouisione. De
 Beneficijs Iurispatronatus. De edicto proponen-
 do in examine eorum, qui præficiendi sunt Ecclē-
 sijs parochialibus, &c. De examine eorum qui
 præficiendi sunt parochialibus & curatis alijs Ec-
 clesijs quibusque alia beneficia sunt conferenda.

De examine eorum recognoscendę doctrine
progressionis causa quibus animarum cura &
alia spiritualia munera committi possunt.

De parochijs & parochialibus iuribus & officijs

De Vicarijs perpetuis & temporalibus Coadi
torię suę.

De beneficiorum permutatione.

De beneficiorum pluralitate.

De beneficiorum vnionibus.

De Pensionibus & Pensionarijs.

De examine & Inquisitione promouendorum
Ecclesias Cathedralis.

De loco Episcopalis Cathedre in Cathedrali Ec
clesia.

De vita & honestate Episcoporum & certis Ep
copalibus officijs.

De vita & honestate clericorum & eorum studi
& spiritualibus occupationibus.

Tituli libri 4. simul 72.

De Ministris Cathedralis, Collegiatae & alterius
Ecclesię.

De officio eius qui choro præsudet.

De ijs qui dignitates, personatus aut Canonicatus
habent.

De officio Magistri, Chori & Ceremoniarum.

De officio Sacristę.

De officio Mansionarij.

De officio Punctatorum.

De officio Thesaurarij.

De officio Custodum.

De functionibus minorum ordinum in usum
uocandis.

De Ostiario: De Lectore. De exorcista. De Acolutho. De ratione diuinorum officiorum. De Musica & Cantoribus. Quando & quomodo ad diuina officia conueniendum. Quomodo versandum in choro. Quomodo à Choro recedendum. De disciplina Chori. De Missa & Vesperis Pontificalibus vel Episcopo assistente ab alijs cantandis. De suppellectile Missarum, diuinorum officiorum ministeriorumque Episcopaliū propria &c. De Missis sine cantu ab Episcopo celebrandis. De Missis conuentualibus tam in Cathedrali quam Collegiatis alijs Ecclesijs celebrandis. De suppellectile quæ Canonicis cæterisque non solum Cathedralis, sed etiam Collegiatæ Ecclesiæ ministris in Missis Conuentualibus diuinisque officijs vsui est. De Missa Parochiali & Missis alijs infra limites Parochialis Ecclesiæ celebrandis ac diuinis officijs alijs peragendis. De suppellectile Ecclesiæ Parochialis quæ in Missa cum Cantu & sine Cantu diuinis officijs & alijs sacris ministerijs adhibetur. De Missis sine Cantu in quibuscunque Ecclesijs & à quocunque sacerdote celebrandis. De suppellectile Altaris Minoris in Collegiata, Cathedrali, parochiali Ecclesia tam dotali quam indotali, deque suppellectile ad vsum celebrationis Missarum. De residentia Episcoporum, Canonicorum, Parochorum & aliorum Ecclesiæ Ministrorum ac beneficiatorum quorumcunque. De Punctatoribus: De Distributionibus dandis, & in pœnam subtrahendis & subtractis, quibus applicandis. De ijs, quæ ad Capitula Collegiatarum & Cathedralium Ecclesiarum pertinent: De Archi-

Hhh 5 uio

uio Capitulari. De Bibliotheca Ecclesiastica. De
 Canonicalibus Parochialibus Clericalibus ad-
 bus. De Ecclesijs sacrifve alijs locis & eorum cul-
 tu. De Ecclesiarum fabrica. De Lampadibus lam-
 padariove. De sacrario. De sacristia Cathedralis,
 Collegiatæ, parochialis Ecclesiæ. De vasis aque
 sanctæ. De Ambonibus. De suggestu. De capsulis
 eleemosynarum. De tabulato ad vsu Ecclesiæ
 distinguendo. De sedilibus muliebribus. De Câ-
 panili. De Campanis, De sepulchris. De Coemi-
 terijs. De loco vbi feretra & id genus cætera asser-
 nantur. De ornatu, decore ac nitore sacrorum lo-
 corum. De profano vsu à locis sacris tollendo.
 De religiosa in locis sacris conuersatione. De al-
 tarium & Ecclesiarum consecrationibus aliarum
 que rerum benedictionibus. De ratione adhiben-
 da in Ecclesijs altaribusve prophanatis. De Eccle-
 sijs instruendis vel diruendis, instaurandis, vel
 transferendis. De Ecclesiastica Immunitate. De
 Ecclesijs simplicibus Oratorijs ac Capellis, in qui-
 bus Missæ sacrum aliquando fit. De Sacristia &
 suppellectile Ecclesiæ simplicis & Oratorij vbi
 Missa celebratur. De Oratorijs, in quibus Missa
 non celebratur. Quæ pertinent ad bonorum & iu-
 rium Ecclesiasticorum conseruationem, rectam
 administrationem & dispensationem. De Procef-
 sionibus & supplicationibus. De suppellectile
 De suppellectile, quæ processionum vsu commu-
 nis est Cathedrali, Collegiatæ, & Parochiali Ec-
 clesiæ, cum eiusdem formula. De funeribus & ex-
 equijs. De funere summi Pontificis. De funere E-
 piscopi & Metropolitanæ. De officijs & anniuersarijs defunctorum. De suppellectile, quæ officio-
 rum

rum funeralium & anniuersariorum propria est cum eiusdem formis. De diligentia ab Episcopo adhibenda in statu vniuscuiusque parochiæ cognoscendo. De Vicarijs foraneis Regionumq; præfectis constituendis & eorum officio.

Tituli libri quinti 28.

De Visitatione. De Concilio prouinciali eiusque constitutionibus & decretis. De Synhodo Diocæsana. De testibus Prouincialis & Diocæsanae Synhodi. De monitionibus in Synhodo legēdis. De foro Episcopali, deq; iudicijs & expeditionibus quæ in Ecclesiastico foro aguntur. De ferijs. De Vicario Episcopali & alijs Iudicibus Ordinarijs & delegatis cōseruatoribusq; & Iudicibus laicis. De Causidicis, Procuratoribus & Aduocatis tam Causarum quam Fisci Episcopalis. De Cancellario & Notarijs ac scribis Cancellariæ Episc. deq; ipsa Cancellaria secretarioq; Episcopi. De legibus & taxa Iudicibus quibuscunque Notarijs, scribis, alijsq; inferioribus ministris præscripta. De præfecto Reformationis tribunalis & taxarum de inferioribus fori Episcopalis ministris carceris custodibus & reis. De carceris protectore. De Visitatione ab Episc. facienda Tribunalis & carceris. De Iurisd. Episcopali, Apostolicis constitutionibus edictisq; & alijs instructionibus Episcopalis publicādis & asseruādis. De Archiuo Episc. De Sacramento Matrimonij. De adulteris, Cōcubinarijs, fornicarijs &c. De meretricibus & lenonibus. De mimis, histrionibus, circulatoribus, tabernis meritorijs, aleatoribus. De Caupō & Hospitatorib⁹. De immoderatis sūptib. luxuq; vano
& su.

& su.

& superfluo ornatu coercendis. De patribus familias & famulis dominorum. De disciplina Christiana militum. De vsuris & vsurarijs. De piorum locorum administratione. De sodalitatibus.

Tituli libri sexti 23.

De Regularibus & exemptis. De Monialibus. De Ecclesia exteriori & interiori Monialium. De Monasterio Monialium & eius partibus. De Monialium numero. De præfectis & alijs ministris Monialium. De puellis ad religionem admittendis. De Nouitijs ad professionem recipiendis. De diuinis officijs, preceationibus & lectione Monialium. De communis vitæ vsu & proprietate tollenda. De clausura & quæ ad eam tuendam aliquæ ratione pertinent. De conuersis. De mulieribus pœnitentibus. De puellis secularibus, quæ in Monasterijs educantur. De Concionatoribus, Confessoribus, Visitatoribus & Capellanis Monialium. De propria regula & constitutionibus his assidue legendis. De Censuris. De pœnis & multis. Quæ generatim ad hæc prouincialia decreta & alia pertinent. De subscriptionibus Episcoporum. De Indictionibus futurorum Conciliorum. De Constitutionibus & literis Pontificijs, quarum in omnibus Concilijs Prouincialibus mentio fit, quæque eis in fine annexæ sunt. De Indice rerum & materiarum omnium quæ in hoc volumine continentur. Si quis veram ideam, genuinam formam, expressam effigiem politicæ & rationem rectè gubernandæ Catholicæ Ecclesiæ & ordinandæ iuxta priscam antiquam Apostolicam formam
videre

videre legere, imitari desiderat. in hanc perfectis-
simam Politiam Ecclesiasticam intueatur, hanc
aspiciat simulque adumbratam & expressam in
Archiepiscopali Bononiensi Illustriss. Cardina-
lis & Archiepiscopi Bononiensis Gabrielis Pa-
lęotti, & Acta Mediolanensis Ecclesię sub Carolo
Borrhomęo in tres partes diuisa, de quibus supra
Cum hac forma Politie Catholice, collata Poli-
tie hodiernę Calvinistarum quales in earum Sy-
nhodis Belgicis & Gallicis M. S. quas penes me fi-
deliter custodio, & in eorundem varijs libris de
Politia scriptis, continentur *δὲς δὲα πασῶν* distat
& quasi anarchiam potius quandam vel polyar-
chiam & confusiuem quam legitimam politi-
am & rectam administrandę Ecclesię rationem
sapiunt: quod me euidenter, planę & per-
spicue vitam Deo largiente demon-
straturum polliceor.

(:)

Coll. J. S. Paderborn. 1759
Law Deo qui dedit velle & perficere.

Solis J. S. Paderb.

ERRATA.

Pag. i. lin. 17. quę, lege quasi l. 18. Gregoriana. p. 5. l. 11. mo-
ralibus. p. 7. l. 11. renocari ac reduci. & l. 19. Moribus. p. 8. li.
ult. materid. p. 9. l. 26. imitatur. p. 11. l. 21. farraginis. p. 20. li.
16. in Concil. generali p. 40. l. 10. astantium & lin. antep. fa-
cto. p. 41. l. 10. nostri impudentia. p. 47. li. 17. classico. p. 117.
li. ult. protot lege vt p. 118. l. 3. per disciplinam. & li. 4. ten-
dantur, & remouentur. p. 466. l. 12. regem, & l. 21. Polidorus